

0.1.Sygn. akt VIII AKa 69/23

3.WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

4.Dnia 1 lutego 2024 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Przemysław Filipkowski (spr.)

Sędziowie: SA Sławomir Machnio

SO (del.) Piotr Bojarczuk

Protokolant: sekr. sąd. Klaudia Kulbicka

przy udziale prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 lutego 2024 r.

sprawy wnioskodawczyni L. N.

w przedmiocie zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika reprezentanta Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 13 maja 2022 r. sygn. akt V Ko 117/22

I. utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części tj. co do punktu I;

II. wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VIII AKa 69/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 13.05.2022 r. sygn. V Ko 117/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik reprezentanta Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji

1.3. Granice zaskarżenia

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.1.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. **Wnioski**

#	Uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

**2. Ustalenie faktów w związku z dowodami
przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy**

1.5. Ustalenie faktów

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.		Nie dotyczy		
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.		Nie dotyczy		

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Nie dotyczy	

1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
--	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	Nie dotyczy	

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
1	Pełnomocnika Skarbu Państwa Komendanta Stołecznego Policji błędu w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść orzeczenia, polegającego na przyjęciu, iż spełnione zostały przesłanki do zasądzenia kwoty w wysokości 5.000 zł z tytułu zadośćuczynienia i, że zasądzona kwota będzie stanowiła adekwatną rekompensatę za krzywdę doznaną przez wnioskodawczynię z powodu niezasadnego, ale prawidłowego i legalnego zatrzymania, podczas gdy prawidłowe ustalenia w sprawie winny prowadzić do wniosku, że nie ma przesłanek do zasądzenia zadośćuczynienia i że	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	wysokość zasądzonej kwoty jest nadmiernie wygórowana.	
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
a/ Zarzut pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji dotyczy niezasadności i nieadekwatności przyznanej kwoty zadośćuczynienia, którą ustalił Sąd Okręgowy na podstawie analizy materiału dowodowego sprawy. Jednakże w treści apelacji nie jest kwestionowana przez skarżącą kompletność materiału dowodowego ani prawidłowość oceny zeznań wnioskodawczyni L. N. czy ujawnionych dokumentów. Natomiast analiza akt przedmiotowej sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd I instancji wydając zaskarżone rozstrzygnięcie oparł się na całokształcie zgromadzonego materiału dowodowego, który niewątpliwie był wystarczający do poczynienia ustaleń w sprawie, i dokonał jego właściwej oceny. Wobec tego nie doszło do naruszenia art. 7 kpk ani innych przepisów procesowych i skarżąca nie wykazała jakichkolwiek uchybień w tej kwestii.		

b/ Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych może zostać skutecznie podniesiony wtedy, gdy w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenia faktyczne nie mające jakiegokolwiek oparcia w przeprowadzonych dowodach albo gdy określonych ustaleń nie poczyniono, pomimo że z uznanych za wiarygodne dowodów określone fakty jednoznacznie wynikały / tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 11.01.2022 r. sygn. I KA 10/21, lex nr 3342243/. Przy tym nawet w przypadku stwierdzenia wystąpienia błędu w ustaleniach faktycznych, nie zawsze musi on prowadzić do zmiany bądź uchYLENIA zaskarżonego rozstrzygnięcia, gdyż konieczne jest, aby błąd miał wpływ na jego treść. W tym przypadku skarżąca nie wykazała istnienia takiego błędu.

c/ Na podzielenie zasługuje umotywowane stanowisko Sądu Okręgowego, że w świetle całokształtu materiału dowodowego L. N. została niewątpliwe niesłusznie zatrzymana od 7 sierpnia 2020 r. godz. 21.00 do 8 sierpnia 2020 r. około godz. 19.35, z którego to tytułu przysługuje jej zadośćuczynienie od Skarbu Państwa. Stanowiska takiego nie jest w stanie podważyć zarzut

przywołany przez skarżącą pełnomocnik.

d/ W rzeczywistości pełnomocnik (...) nie podnosi żadnych okoliczności, które miałyby wpływ na częściowe uwzględnienie wniosku przez Sąd I instancji oraz przyznanie kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Zauważyć należy, że zgodnie z jasnym i przekonującym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z 12.05.2021 r. sygn. II Kp 2272/20 /k.52-56 tych akt/, zatrzymanie L. N. było niezasadne i nieprawidłowe, chociaż było legalne. W kontekście pozostałych dowodów jest to wystarczające do uznania przedmiotowego zatrzymania za niewątpliwie niesłuszne w rozumieniu art. 552 § 4 kpk i w pełni uprawnia do dochodzenia roszczenia od Skarbu Państwa, który odpowiada za działania funkcjonariuszy Policji na zasadzie ryzyka. Uznanie zatrzymania za legalne nie ma wpływu na zasadność podstawy w/ w roszczenia. Skarżąca nie wykazała także występowania innych informacji, które wykluczałyby niewątpliwą niesłuszność zatrzymania. Dodatkowo zapatrywanie takie wspiera stanowisko prokuratora, który nie

wnosił apelacji i potwierdził trafność ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie. O ile nie budzi wątpliwości, że dochodzone roszczenie ma charakter cywilny, to skarżąca pomija, iż chodzi tu o odpowiedzialność Skarbu Państwa za działania funkcjonariuszy Policji – ale na zasadzie ryzyka, a nie winy tych funkcjonariuszy. Zatem przyznając odpowiednią sumę zadośćuczynienia należy zrehabilitować wszelkie krzywdy wyrządzone w/w zatrzymaniem.

e/ Nie przekonuje stanowisko pełnomocnik (...), że można stwierdzić znikomość następstw zatrzymania dla wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy uzasadniając wysokość przyznanego zadośćuczynienia wskazał okoliczności, które za tym przemawiały. Sąd ten przeprowadził i uznał za wiarygodny istotny przecieź dowód z przesłuchania L. Ś. - N. jako świadka, która przedstawiła doznane dolegliwości. Rodzaj i charakter tych dolegliwości nie jest znikomy – doszło do wielogodzinnego naruszenia wolności osobistej wnioskodawczyni i powstania u niej stresu, który potęgował się z upływem czasu, odczuwała ona obawę co do

zakończenia sytuacji i słyszała nieprzychylnie opinie funkcjonariuszy Policji, została przeszukana po całkowitym rozebraniu się, nie miała dostępu do niezbędnych środków higienicznych i nie mogła przyjąć leków przeciwdepresyjnych w odpowiednim czasie, była transportowana w uciążliwych warunkach ze zbyt ciasno założonymi kajdankami. Skarżąca nie kwestionuje ustalenia tych okoliczności. Brak jest także podstaw do uznania, że Sąd niewłaściwie wyważył ciężar opisanych dolegliwości dla wnioskodawczynie. Nadto nie chodzi tu o takie naruszenie dóbr osobistych, które nie powinno skutkować uprawnieniem do zadośćuczynienia w myśl art. 448 kc, gdyż niniejsza sprawa dotyczy niewątpliwe niesłusznego pozbawienia wolności wnioskodawczynie i odpowiedzialności za to Skarbu Państwa na zasadzie ryzyka. Zatem brak jest podstaw do odmowy zasądzenia czy zmiany wysokości zadośćuczynienia.

f/ Sąd Apelacyjny podziela stanowisko, że pojęcie sumy odpowiedniej dotyczącej zadośćuczynienia ma charakter nieokreślony. Niewątpliwie zadośćuczynienie ma mieć

charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomiczną wartość. Jednocześnie wartość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być stosownie do art. 445 § 1 k.c. „odpowiednia” w tym sensie, że powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom społeczeństwa, nie może prowadzić do nadmiernego bogacenia się. Natomiast kryterium przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa ma znaczenie pomocnicze / tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z 22.01.2015 r. III KK 252/14, L.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16.03.2023 r. II AKa 393/21/.

g/ Rozważania Sądu Apelacyjnego dotyczące roszczenia innej osoby ubiegającej się o zadośćuczynienie nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, skoro chodzi o indywidualną sytuację wnioskodawczyni.

h/ Reasumując, całokształt poczynionych ustaleń w kontekście zarzutu podniesionego przez skarżącą prowadzi

<p>do przekonania, że przyznana kwota 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest zasadna i adekwatna w realiach sprawy. Sąd Okręgowy właściwie ustalił czas i okoliczności zatrzymania, jak też powstałe skutki dla L. Ś. - N., w tym intensywność doznanych cierpień.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Pełnomocnik Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez cyt. „oddalenie wniosku, a w konsekwencji zmianę wyroku w pkt I poprzez oddalenie”.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak było jakichkolwiek podstaw do zmiany wyroku poprzez oddalenie żądania wnioskodawcy w całości – co wynika z powyższych rozważań odnośnie zarzutu apelacji pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>4.1.</p>	<p>Nie dotyczy</p>

Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
W punkcie I utrzymano w mocy wyrok w zaskarżonej części tj. co do punktu I.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Powody wynikają z rozważań w części 3.	
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Nie dotyczy	
Zwięźle o powodach zmiany	
Nie dotyczy	

1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
5.3.1.1.1.	Nie dotyczy # art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	

5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
5.3.1.4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Nie dotyczy		
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Nie dotyczy	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

II.	Wydatkami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa zgodnie z art. 554 § 4 k.p.k.
-----	---

7. PODPIS
Przemysław Filipkowski Sławomir Machnio Piotr Bojarczuk

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik reprezentanta Skarbu Państwa - Komendanta Stołecznego Policji		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Punkt I wyroku		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
0.1.1.4. Wnioski			
#	Uchylenie	#	Zmiana